

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr.208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr.208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente (b581/15.12.2021), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/6325/21.12.2021 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D1126/21.12.2021,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46 alin.(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea Legii nr.208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, cu modificările și completările ulterioare, în sensul prevederii obligativității publicării pe site-ul Autorității Electorale Permanente a unei liste cuprinzând sediile secțiilor de votare din străinătate, precum și în sensul prevederii posibilității exercitării dreptului de vot la secțiile de votare din străinătate fără ca alegătorii să facă dovada reședinței în străinătate.

2. Prin obiectul de reglementare, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.a) din Constituția României, republicată, iar în

aplicarea prevederilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Semnalăm că la Consiliul Legislativ au fost transmise spre avizare mai multe propuneri legislative, având ca obiect de reglementare intervenții asupra Legii nr.208/2015, cu modificările și completările ulterioare. Cu titlu de exemplu, amintim propunerile legislative înregistrate la Senat sub numerele: B53/23.02.2021, respectiv B310/29.06.2021.

În vederea evitării dezbaterii în paralel în cadrul Parlamentului a mai multor propuneri legislative care vizează același act normativ, precum și pentru adoptarea unor soluții legislative unitare, recomandăm dezbateră concomitentă a acestora.

5. La **pct.1**, la textul propus pentru **art.23 alin.(6)**, semnalăm că trimiterea la lista prevăzută la alin.(5) este imprecisă, alineatul respectiv nefăcând nicio referire la o listă. Este necesară, de aceea, revederea și reformularea normei propuse.

În plus, apreciem că publicarea pe site-ul Autorității Electorale Permanente a documentelor prevăzute la alin.(6) poate crea premisele încălcării legislației privind protecția informațiilor clasificate, precum și a cadrului legal necesar aplicării în România a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor). Menționăm că documentele vizate cuprind:

„a) sinteza consultărilor cu misiunile diplomatice și oficiile consulare;

b) sinteza consultărilor cu persoane care reprezintă cetățeni români aflați în străinătate și criteriile utilizate pentru selecția acestora;

c) notă justificativă privind cazurile în care nu vor mai fi organizate secții de votare organizate la alegeri anterioare, dacă este cazul;

d) notă logistică privind fiecare local de vot, conform modelului stabilit de Autoritatea Electorală Permanentă;

e) informațiile furnizate de autoritățile străine competente privind numărul cetățenilor români cu domiciliul, reședința sau alte forme de înregistrare în străinătate, defalcat pe state”.

6. La **pct.2**, la textul propus pentru **art.83 alin.(4)**, soluția potrivit căreia se instituie o prezumție absolută că cetățenii care se prezintă la secțiile de votare din străinătate au reședința în străinătate **crează premisele afectării egalității dreptului la vot, consacrat de art.36 din Constituție**, întrucât creează posibilitatea pentru orice cetățean român cu domiciliul în țară de a vota la o secție de votare din străinătate, deși, în fapt, nu are reședința în străinătate.

În acest sens, semnalăm că, prin Decizia **nr.150/2020**, analizând în ce măsură domiciliul sau reședința unei persoane este determinantă pentru exercitarea dreptului la vot și a dreptului de a fi ales și, implicit, pentru modul de constituire a unei instituții fundamentale a statului, Parlamentul României, **Curtea Constituțională** a reținut, la paragraful 104, că *„domiciliul sau reședința este un element de identificare a persoanei cu drept de vot, prin raportare la care aceasta este înregistrată în documentele oficiale care stau la baza elaborării listelor electorale. Acest element de identificare este unul esențial, întrucât constituie fundamentul a două principii electorale europene: principiul sufragiului universal și principiul egalității votului. Statuând că întocmirea corectă a listelor electorale are un caracter esențial în garantarea sufragiului universal, Codul bunelor practici în materie electorală atribuie o importanță majoră domiciliului sau reședinței și prin instituirea implicită a votului în secțiile de votare din circumscripția de domiciliu sau de reședință, ca garanție a principiului egalității votului, cu excepții temeinic justificate și, recomandabil, de evitat. În mod similar, legea română stabilește domiciliul sau reședința cetățenilor români drept criteriu de constituire a circumscripțiilor electorale și prevede arondarea cetățenilor români cu drept de vot la secțiile de votare din circumscripția electorală de domiciliu sau de reședință (...)”*.

Totodată, în cadrul paragrafului 109 din Decizia menționată supra, *„Curtea constată că, pentru a respecta un sufragiu universal și egal, dreptul la vot al cetățeanului nu poate fi exercitat decât în limita circumscripției electorale corespunzătoare unității administrativ-teritoriale în care se află domiciliul sau reședința sa. Cu alte cuvinte, alegătorul aflat în altă unitate administrativ-teritorială decât cea unde își are domiciliul poate vota la orice secție de votare, însă condiționat*

de faptul ca respectiva secție de votare să se afle în cadrul circumscripției electorale unde își are domiciliul sau reședința.(...) De asemenea, pentru a respecta principiul reprezentativității, Curtea constată că dreptul de a fi ales al cetățeanului nu poate fi exercitat decât prin raportare la persoanele care urmează a fi reprezentate, astfel că un deputat sau un senator poate dobândi mandatul doar ca urmare a întrunirii voturilor cetățenilor care își au domiciliul sau reședința în circumscripția electorală pe care parlamentarul urmează a o reprezenta în forul legislativ”.

De asemenea, prin modificările propuse tot la art.83 alin.(4), **ar urma să se elimine explicarea sintagmei „reședință în străinătate”,** sintagmă utilizată la art.83 alin.(2), element asupra căruia nu se intervine. Or, în cazul în care respectiva sintagmă nu va mai fi explicitată, norma de la alin.(2) devine lipsită de previzibilitate.

***

În concluzie, luând în considerare cele mai sus expuse, soluțiile legislative propuse nu pot fi adoptate.

PREȘEDINTE
Florin IORDACHE

11/26

L. nr. 208/2015

M. Of. nr. 553/24 iul. 2015

Lege privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

- 1 promulgată prin D. nr. 660/2015 M. Of. nr. 553/24 iul. 2015
 Decret pentru promulgarea Legii privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente
- 2 modificări prin L. nr. 288/2015 M. Of. nr. 866/19 nov. 2015
 Lege privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente
modifică art. 33 alin. (4) și (5), art. 49 alin. (3), art. 60 alin. (1), art. 84 alin. (4) lit.a), art. 96 alin. (1) lit. a) b), f) și g); introduce alin. (1_1) și (1_2), alin. (2_1) la art. 95
- 3 rectificare M. Of. nr. 553/22 iul. 2016
 RECTIFICARE
rectifică anexa nr. 2
- 4 modificări prin O.U.G. nr. 47/2016 M. Of. nr. 685/5 sep. 2016
 Ordonanță de urgență privind unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016 și pentru modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente și pentru modificarea Legii nr. 288/2015 privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente
modifică art. 42 alin. (2)
- aprobată cu modificări prin L. nr. 51/2018 M. Of. nr. 205/7 mar. 2018
- 5 modificări prin L. nr. 153/2017 M. Of. nr. 492/28 iun. 2017
 Lege-cadru privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice
abrogă art. 101 alin. (10)
- 6 modificări prin L. nr. 51/2018 M. Of. nr. 205/7 mar. 2018
 Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 47/2016 privind unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016 și pentru modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente și a Legii nr. 288/2015 privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente
modifică art. 42 alin. (2), art. 93 alin. (2) lit. a), art. 93 alin. (2) lit. b) și art. 95 alin. (2) lit. a); introduce lit. a3) la art. 93 alin. (2), lit. b3) la art. 93 alin. (2), lit. a3) la art. 95 alin. (2), lit. b3) la art. 95 alin. (2), liniuța a patra la art. 96 alin. (1) lit. a) și liniuța a patra la art. 96 alin. (1) lit. b)
- 7 completat prin O.U.G. nr. 29/2019 M. Of. nr. 358/8 mai 2019
 Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală, precum și pentru unele măsuri pentru organizarea alegerilor pentru membrii din România în Parlamentul European și a referendumului național din 26 mai 2019
introduce art. 22_1

8	modificări prin	L. nr. 148/2019 Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală	M. Of. nr. 617/25 iul. 2019	<i>modifică art. 16 alin. (6), (8) și (9), art. 23, art. 42 alin. (2), art. 49 alin. (3), art. 51 alin. (5), art. 103 alin. (1) lit. r), art. 120; introduce art. 9_1, art. 102_1 și art. 102_2, alin. (5) -(11) la art. 110</i>
9	modificări prin	O.U.G. nr. 64/2019 Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României și modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, precum și unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Președintele României din anul 2019	M. Of. nr. 746/12 sep. 2019	<i>modifică art. 23 alin. (5) și (7) și art. 110 alin. (9)</i>
10	modificări prin	O.U.G. nr. 26/2020 Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea unor acte normative în materia alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților, precum și unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor parlamentare anticipate	M. Of. nr. 118/14 feb. 2020	<i>modifică art. 5 alin. (7), art. 6 alin. (1), art. 7, art. 10, art. 11 alin. (1), art. 12 alin. (1) lit. c), i) și j), art. 13 alin. (1), (6) și (9), art. 15 alin. (1), (2) și (3), art. 16, art. 17, art. 18 lit. d) și j), art. 42 alin. (5), art. 49 alin. (3), art. 51, art. 54 alin. (1)-(3), art. 58 alin. (1), art. 59 alin. (1) și (2), art. 83, art. 84, art. 88, art. 93 alin. (2), art. 95 alin. (2), art. 98 lit. h), art. 99 alin. (1) și (2), art. 103 lit. q)-u), art. 109, art. 110 alin. (5), (8), și (9) și anexa nr. 1; introduce alin. (1_1) la art. 6, art. 6_1, art. 7_1, art. 7_2, alin. (1_1) la art. 8, alin. (11) la art. 11, art. 18_1, lit. f) la art. 24, alin. (12_1) la art. 52, alin. (8) la art. 54, art. 54_1, art. 54_2, alin. (1_1) la art. 58, alin. (2_1) la art. 59, alin. (1_1) la art. 62, alin. (3_1) la art. 63, art. 82_1, alin. (10_1) la art. 85, art. 92_1, art. 103_1; abrogă art. 42 alin. (6), art. 96 alin. (1) lit. a), art. 98 lit. t), art. 102_1 alin. (4) și art. 105-107</i>
11	modificări prin	D.C.C. nr. 150/2020 Decizia nr. 150 din 12 martie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 26/2020 privind modificarea și completarea unor acte normative în materia alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților, precum și unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor parlamentare anticipate	M. Of. nr. 215/17 mar. 2020	<i>suspendă pentru 45 de zile dispozițiile O.U.G. nr. 26/2020 (termenul se împlinesce la data de 30 aprilie 2020), după care operează prevederile art. 147 din Constituție</i>
12	modificări prin	L. nr. 91/2020 Lege privind modificarea Legii nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, precum și pentru modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente	M. Of. nr. 551/25 iun. 2020	<i>modifică art. 11 alin. (2) - (7), art. 13 alin. (1), (5) și (7), art. 15 alin. (1), art. 61 alin. (2), art. 68 alin. (1) - (3); abrogă art. 118 alin. (2)</i>

- ¹³ admisă excepție de reconst. prin D.C.C. nr. 418/2020 M. Of. nr. 612/13 iul. 2020
Decizia nr. 418 din 18 iunie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 2 alin. (1) lit. e), ale art. 4 alin. (2) și ale art. 27 alin. (2) lit. c) teza finală din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, precum și ale art. 118 alin. (2) din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente
sintagma „care au grup parlamentar propriu în cel puțin una din Camerele Parlamentului” din cuprinsul art. 118 alin. (2)
- ¹⁴ modificări prin L. nr. 202/2020 M. Of. nr. 849/16 sep. 2020
Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală
*modifică art. 6 alin. (1), art. 11 alin. (3) și (4), art. 13 alin. (1), (5), (7) și (9), art. 15 alin. (1) și (5), art. 17, art. 49 alin. (3), art. 51 alin. (3) lit.a) și alin. (5) și (6), art. 53 alin. (2), art. 54 alin. (1) - (3) și (5), art. 61 alin. (2) lit. a), art. 63 alin. (1) și (3), art. 68 alin. (3), art. 88, art. 102 alin. (1), art. 103 alin. (1) lit. b) - e) și q) - u), art. 113, modifică și înlocuiește anexa nr. 2:
introduce alin. (1_1) la art. 6, alin. (1_1) la art. 15, art. 56_1, art. 82_1, art. 92_1, alin. (11_1) la art. 101, alin. (1_1) - (1_3) și alin. (10) - (16) la art. 102, art. 103_1, alin. (1_1) la art. 109, art. 109_1, art. 118_1;
abrogă art. 42 alin. (6), art. 102_1 alin. (4)*